

Marion Wichard over de Waterschapsverkiezingen

Lijsttrekker Water Natuurlijk

Op 15 maart a.s. kunnen we onze stem uitbrengen voor zowel de Provinciale Staten als voor het Waterschap. De meeste aandacht gaat uit naar de Provinciale Staten en nauwelijks naar de Waterschappen en dat is best jammer. In een interview vertelt Marion Wichard daarom meer over de Waterschappen en hoe er regelmatig wordt nagedacht over de toekomst daarvan.

Jaap Terpstra

In de elfde eeuw maakte de bevolking van de Nederlandse gebieden een groei door. In allerlei dorpen gingen de inwoners samenwerken om de veengrond te ontginnen, om deze geschikt te maken voor de landbouw. In eerste instantie hadden alle deelnemers gelijke belangen, omdat zij zowel eigenaar als gebruiker van de grond waren. Toen na verloop van tijd de belangen verschoven, bijvoorbeeld wanneer een stuk grond verpacht werd, besloten de dorpsbestuurders zich te verenigen in een intensief samenwerkingsverband: de waterschappen. In 1255 richtte graaf Willem II van Holland het eerste officiële waterschap op: het Hoogheemraadschap van Rijnland, dat nog steeds bestaat. In de gebieden bij de IJssel waren een goed waterbeheer en samenwerking noodzakelijk om de vele waterproble-

men aan te pakken. In 1308 werd het dijkrecht van Salland uitgevaardigd door bisschop van Utrecht Gwijde van Avesnes (ca. 1253-1317). Het dijkrecht vormde het begin van het geïnstitutionaliseerde waterbeheer van Overijssel.

De bestuurders van de waterschappen kwamen alleen bij gelegenheid bij elkaar. Regelingen werden vastgesteld met verschillende instanties, door verschillende bestuurders. De samenwerking tussen bestuurders in geval van calamiteiten met betrekking tot water zou aan de basis liggen van het ontstaan van het Nederlandse poldermodel: de alom bekende Nederlandse overlegcultuur. De overheid bemoeide zich weinig met de waterschappen. Hierdoor ontstond er een lichtelijk bestuurlijke chaos, maar de bestuurders wisten de efficiëntie van deze particuliere methode te behouden. Pas in de Franse Tijd (vanaf 1795) werden de waterschappen een publieke aangelegenheid.

In de loop der tijd zijn vele waterschappen gefuseerd en op dit moment (2023) zijn er 21 waterschappen in Nederland. Voor het interview met Marion gaan we naar het Waterschap Drents Overijsselse Delta. Dit waterschap is ontstaan door een fusie in 2016 tussen Waterschap Groot Salland en Waterschap Reest en Wieden. De naam van het Waterschap Drents Overijsselse Delta werd in 2015 na een prijsvraag vastgesteld.

Water Natuurlijk

Marion geeft aan waarom ze actief wil zijn binnen het waterschap: "De waterschappen kunnen een belangrijke rol vervullen bij het tegengaan van de klimaatverandering, maar ook bij verbetering van de kwaliteit van ons water, de kwaliteit van onze natuur en ons landschap. Dat is die zorg en verantwoordelijkheid voor je leefomgeving. Dat laatste vat ik trouwens wel breed op, want ik vind dat het waterschap ook een verantwoordelijkheid

heeft om zijn kennis op internationale schaal te delen. Klimaatverandering stopt niet bij de grens; onze Nederlandse waterkennis kan andere landen helpen om de problemen rond waterveiligheid en waterbeschikbaarheid het hoofd te bieden. Toen ik voor het eerst betrokken raakte bij de Waterschapspartij Water Natuurlijk, had ik overigens nog niet zo'n scherp beeld van wat de waterschappen nou precies deden. Dat geldt nog steeds voor veel mensen, denk ik. Eerlijk gezegd was destijds mijn primaire motivatie om betrokken te zijn en me kandidaat te stellen het feit dat er nauwelijks vrouwen in het waterschapsbestuur zaten. Ik maak me al vele jaren sterk voor meer zichtbaarheid van vrouwen: als ondernemer, maar ook in de politiek. Ik wilde daarin graag een voorbeeld zijn. Water Natuurlijk was voor mij de logische keuze: een specifieke waterschapspartij, opgericht door een groot aantal natuur- en landschapsorganisaties om juist de belangen van natuur, milieu en landschap in het waterschapsbestuur te versterken."

Levensbeschouwing

"Ik beschouw mezelf als humanist. Daarin staat de mens centraal, maar wel nadrukkelijk als onderdeel van de maatschappij. Voor mij betekent dat vrijheid voor het individu, gelijkheid tussen mensen, maar ook zorg voor de leefomgeving. Door mooi en zinvol te leven kun je jezelf ontwikkelen, maar ook de maatschappij als geheel. Mijn ouders waren gereformeerd, en ik heb gezien hoe goed de kerk kan functioneren als een sociaal netwerk toen mijn moeder met drie kleine kinderen naar het oosten van het land verhuisde. Ze is enorm goed opgevangen. Maar het geloof in een god is bij mij niet geland. Natuurlijk heb ik door mijn opvoeding en de christelijke basis- en middelbare school wel het nodige meegekregen van waarden zoals zorg voor elkaar, en verantwoordelijkheid voor de wereld.

Het waterschap is natuurlijk een functioneel gedecentraliseerde overheid, dus vooral heel praktisch op uitvoering gericht. Wát het waterschap moet doen, welke taken het moet uitvoeren, daarover is iedereen het wel eens, maar over hóe je die taken uitvoert of het tempo waarin, kan verschillend gedacht worden: wat heb je over voor biodiversiteit, voor duurzaamheid? In hoeverre draag je bij aan de energietransitie? Maar uiteindelijk wil iedereen een leefbare wereld, niet alleen nu maar ook voor de volgende generaties. Dus of je nu vanuit een christelijke visie op rentmeesterschap

van boeren, bedrijven en natuur prima vertegenwoordigd zijn. Het past niet meer in de huidige maatschappij dat specifieke groepen hierdoor feitelijk een dubbele vertegenwoordiging hebben in het waterschapsbestuur.

Wat betreft de vraag of politieke partijen een toegevoegde waarde hebben: de taken van het waterschap staan vast, dat is voldoende geregeld in allerlei wet- en regelgeving, maar het gaat erom hóe waterschappen die taken uitvoeren. Houdt het waterschap rekening met biodiversiteit? Werkt het duurzaam en circulair? Draagt

termijn plannen. Qua tempo past dat niet altijd bij jongeren.

In de eerste helft van 2022 heb ik een aantal webinars gehouden—en dat willen we in 2023 weer gaan doen—waar ook jongeren aan hebben deelgenomen. Eén daarvan, een jonge vrouw van 20, staat nu op onze lijst. Helaas maar op de 11e plaats, maar ik zie haar echt als een talent waar we de komende jaren nog veel van gaan horen. Als ze al niet met voorkeursstemmen gekozen wordt, want dat kan natuurlijk ook. Ik hoop dat veel jongeren in elk geval gaan stemmen."

'Ik maak me al vele jaren sterk voor meer zichtbaarheid van vrouwen.'

bestuurt, of vanuit ecohumanisme een verantwoordelijkheid voelt om goed te zorgen voor de aarde—en dat gaat verder dan goed zorgen voor de mens—of simpelweg een betere wereld voor jouw kleinkind wilt: vanuit die gedeelde ambitie zul je elkaar moeten vinden."

Geborgde zetels en politieke partijen

Waterschappen hebben, naast gekozen vertegenwoordigers, een aantal benoemde vertegenwoordigers, de geborgde zetels. In december 2022 is een 'Wet Geborgde Zetels' in werking getreden. Dit betekent dat er minder geborgde zetels in het Waterschapsbestuur zijn (alleen de categorie Ongebouwd en de categorie Natuurterreinen).

Marion: "Ik ben het eens met het standpunt van Water Natuurlijk dat de geborgde zetels afgeschaft moeten worden. Dat heeft niets te maken met het wel of niet waarderen van de rol die de 'geborgden' in het bestuur spelen, maar het is een principiële keuze. De samenstelling van de waterschapsbesturen laat zien dat ook zonder geborgde zetels de belangen

het bij aan de energietransitie? Hoe ambitieus het waterschap daarin is, en dus ook wat dat mag kosten, gaat over wat we maatschappelijk willen, en is daarmee een politieke keuze. Dat soort keuzes kunnen worden gemaakt door politieke partijen die ook vertegenwoordigd zijn in de Tweede Kamer, provincie of gemeenten. Maar ook door een waterschapspartij als Water Natuurlijk, die niet is gebonden aan een reguliere politieke partij. Ik hoop wel dat de negatieve kanten van "de politiek" een beetje buiten het waterschap blijven. Al zijn we het niet altijd met elkaar eens, binnen mijn waterschap zijn de onderlinge verhoudingen goed. Ik hoop dat we ook in de komende zittingsperiode respectvol met elkaar blijven omgaan."

Jongeren en Waterschappen

Hoe kun je meer jongeren betrekken bij het Waterschap? Marion: "Dat is een lastig punt. Veel jongeren zijn heel betrokken bij alles wat met het klimaat te maken heeft, en het waterschap is enorm relevant daarin. Tegelijkertijd heb je wel wat geduld nodig, omdat allerlei processen bij het Waterschap veel tijd vragen, en het gaat over lange

Inspiratie

Qua persoon vind ik Els Borst nog altijd een voorbeeld, al denk ik dat ik jongeren moet uitleggen wie dat was. Ik lees graag, dus er zijn veel teksten die me inspireren, of aan het denken zetten. Er is bijvoorbeeld een grappig gedichtje van K. Schippers met de titel 'Bij Loosdrecht': Als dit Ierland is, zou ik beter kijken.

Op het eerste gezicht een erg simpel gedicht, maar ik vind 'm juist heel goed in zijn eenvoud: We zijn geneigd om meer waardering, of in elk geval meer aandacht te hebben voor ervaringen als we op vakantie zijn, we zien eerder wat bijzonder is. Maar het is belangrijk je ogen open te houden, echt te blijven zien wat er rondom je heen gebeurt, in je eigen vertrouwde omgeving."

Aan het einde van het interview wil Marion de lezer nog iets 'meegeven': "Wees een beetje lief voor elkaar, heb respect voor de ander, en ga in elk geval op 15 maart stemmen!" ●

Marion Wichard is lijsttrekker van waterschapspartij 'Water Natuurlijk' bij Waterschap Drents Overijsselse Delta. Op dit moment is zij lid van het Dagelijks Bestuur.